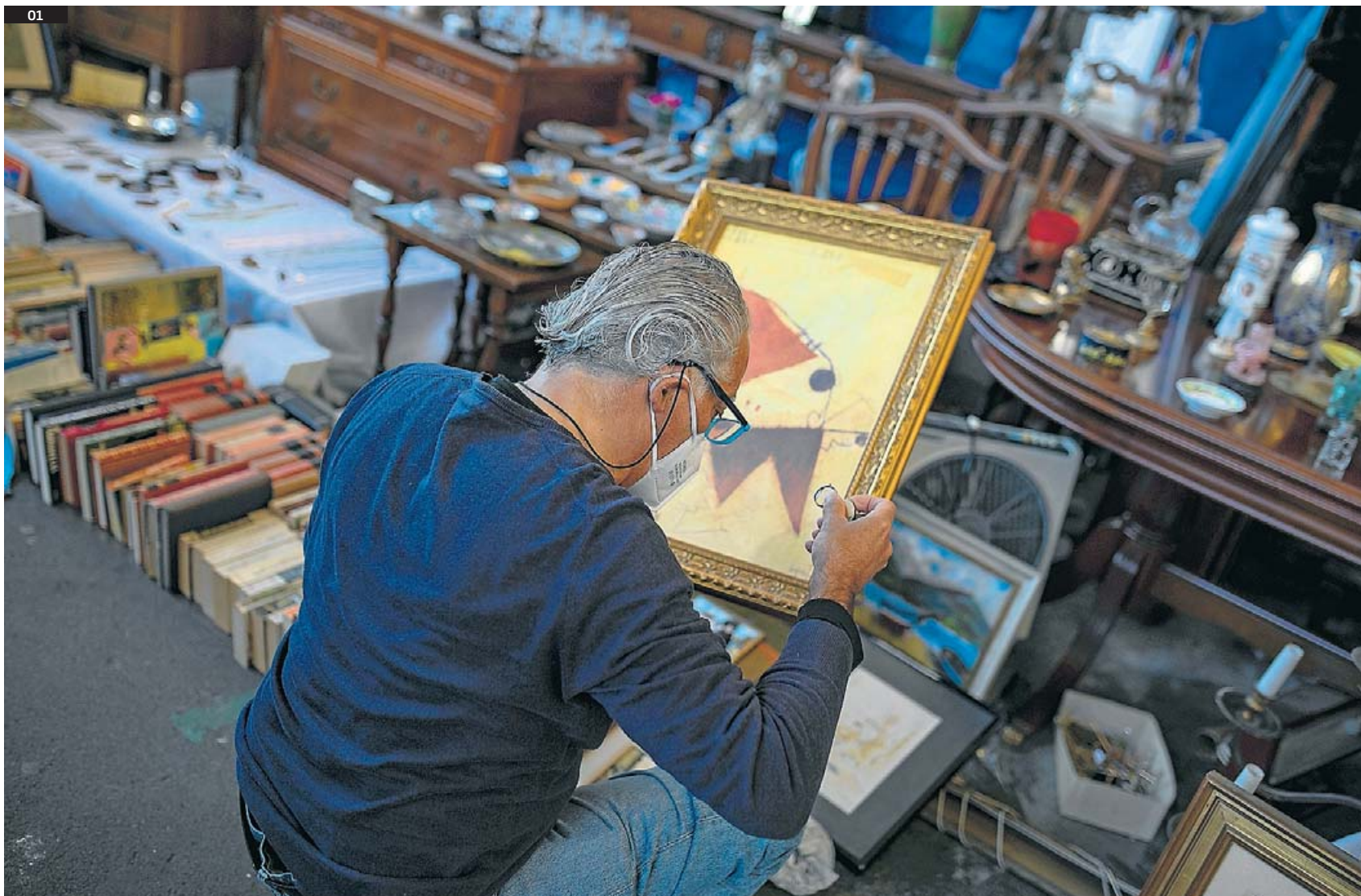

Cultura

ART

Per què les pintures de casa de l'àvia no cotitzen

La Sala Parés, Artur Ramon i Colnaghi s'alien per posicionar l'art català a Londres

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

El pintor Rafael Durancamps (1891-1979) va ser un visionari del màrqueting. Va fusionar els dos cognoms en un per tenir un llinatge més sonor. Va tenir a París una galeria que alhora era un restaurant, i quan exposava a Madrid es feia trucar a l'Hotel Ritz demanant pel pintor Durancamps, malgrat que ell no hi era, perquè el cambrer anés taula per taula preguntant per ell i difonent el seu nom entre els clients. Però el mercat de la seva obra ha perdut pistonada: l'expert en pintura de la casa de subhastes Balclis, Enric Carranco, diu que des que la fundació de Durancamps va tancar les portes, fa dues dècades, el valor de la seva obra ha caigut "un 80%". Tampoc viuen un bon moment en el mercat uns altres pintors catalans, representatius d'un col·leccionisme domèstic de fa unes dècades en ga-

leries com la desapareguda Galeria Comas i la Sala Parés.

Una dona amb qui ha parlat l'ARA es va convertir en una marxant improvisada perquè a la família havien heretat una col·lecció de pintura d'una setantena de peces de les últimes dècades, d'artistes com Emili Grau Santos, Ramon Moscardó, Josep Serra Llimona, Frederic Lloveras, Josep Cruañas, Simó Busom, Josep Verdguer, Antoni Vives Fierro i Josep Puigdemolles, però no podien tenir-les a casa per falta d'espai. Quan va presentar algunes de les obres a galeries i cases de subhastes, va trobar que n'apreciaven la qualitat però li deien que havien perdut valor econòmic, i li oferien uns preus d'uns 500 euros, o preus de sortida en subhasta encara inferiors. A la Sala Parés li van proposar que les deixés en dipòsit per si algun dels seus clients hi estava interessat. Un altre dels artistes, Carlos Nadal, va ser una excepció i sí que el va treure a subhasta. "No volia malvendre les

Devaluació
El valor de l'obra de pintors com Durancamps ha caigut un 80%

obres sense cap interès ni importància, volia algú que se les estimés, de manera que vaig vendre algunes de les obres a particulars per sota del preu de mercat que m'havien donat a les galeries", conclou.

Carranco troba dues raons perquè s'hagi produït aquesta devaluació d'uns artistes que no van seguir els corrents avantguardistes com d'altres que han sigut reconeguts pels museus: "Estem vivint una desamortització dels gustos; cada generació n'ha viscut una. Com al segle XIX es van desamortitzar els bens eclesiàstics i se subhastaven monestirs, convents i altres meravelles de l'arquitectura, que després es feien servir per guardar-hi ramats, ara s'està desamortitzant el gust dels pares i dels avis; no s'hi pot fer res, és un canvi generacional. Quan es pagava Rafael Durancamps es va deixar de pagar Joaquim Terruella". L'altra raó té a veure amb com han canviat els espais domèstics. "El que no s'està

mantenint és el model de casa, i això afecta moltíssim. Abans una casa buida era una casa pobra, i ara una casa plena és una casa de iaio, i no hi ha res a fer, l'arquitectura ha guanyat la resta de les arts", afegeix.

"Quan la gent hereta uns quadres, no hereta una il·lusió per continuar un llegat de patrimoni familiar, sinó un problema que ha de resoldre ràpid -diu el galerista Artur Ramon-. Aleshores es venen les coses de manera poc rigorosa i s'inunda el mercat d'un tipus d'obra que hauria d'estar més valorada i tenir un col·leccionisme que la reculli". "Han canviat tant els hàbits que no podem reivindicar el preu de mercat si els mateixos hereus no volen aquest art per decorar casa seva", subratlla Carranco.

La selecció de les millors obres

Per a l'assessor de col·leccionistes i marxant Jordi de Nadal, "amb el temps s'estan seleccionant les millors obres": "Per exemple, si el teu

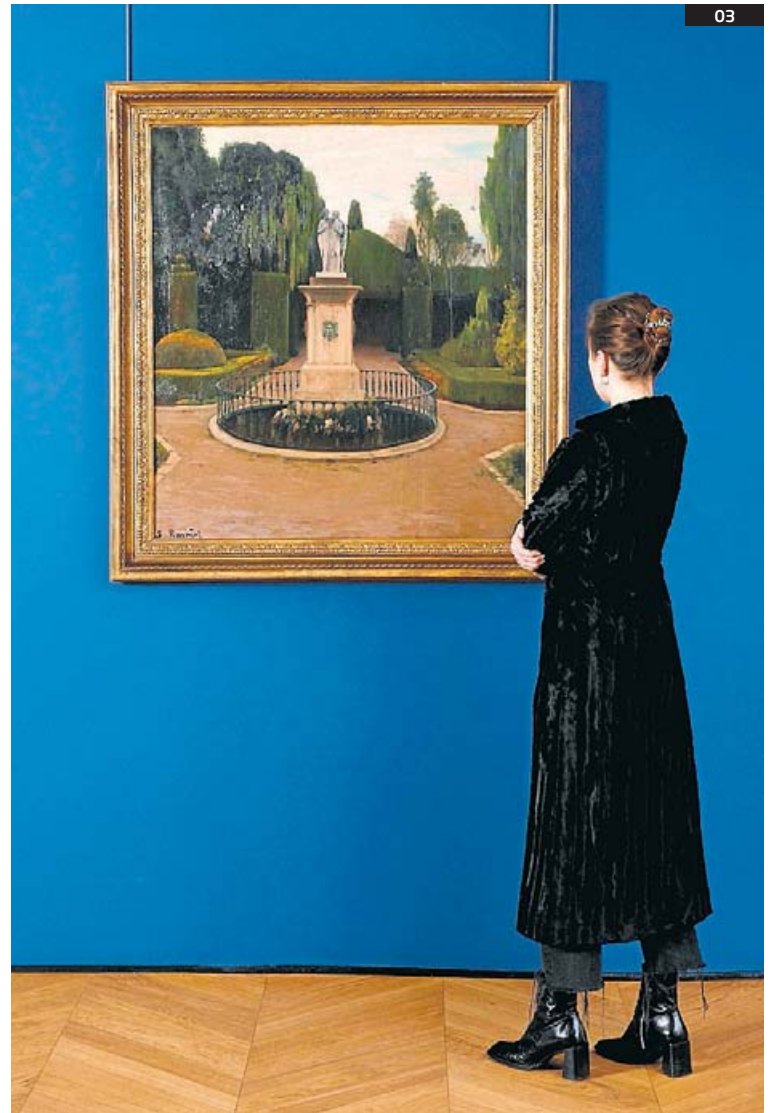

LÍDIA PUJOL HOMENATJA CECILIA

Conversando con Cecilia és el títol del disc i l'espectacle amb què Lídia Pujol homenatja Cecilia (1948-1976), la cantant d'*Un ramito de violetas*, *Mi querida España*, *Dama, dama* i *Amor de medianoche*, entre altres èxits.

CICLE DE MARC RECHA A LA FILMOTECA

La Filmoteca inaugurarà dimarts el cicle *Marc Recha: cinema a les venes*, una retrospectiva completa de la filmografia del director de *Pau i el seu germà* que inclou també els seus primers treballs en súper 8.

avi va comprar, de Ramon Casas, un dibuix del *Pèl i ploma*, efectivament, ha baixat de valor, tot i que continua sent un excel·lent dibuix. Si, en canvi, va comprar un quadre important com *A l'hipòdrom*, la pèrdua de valor no és ni de bon tros evident". També cal tenir cura de la salut al mercat dels artistes catalans contemporanis més reconeguts. "Pel que fa al conjunt de les galeries, no hi ha una promoció perquè a nivell de país tampoc hi és -lament a Artur Ramon-. No s'ha resolt la *terra incògnita* situada entre on acaba el MNAC i on comença el Macba; hi ha una generació que no té visibilitat, la de Ràfols Casamada, Guinovart, Hernández Pijuan, Subirachs. Són artistes molt desconeguts a fora". Mentre no arriba l'anhelada ampliació del MNAC, la promoció d'aquests artistes ha quedat en mans sobretot de col·leccionistes privats i mecenes com Antoni Vila Casas i Lluís Basat, i d'apostes puntuals del MNAC i altres museus del país.

El rumb de l'art i el mercat de l'art catalans haurien sigut molt diferents si no hagués esclatat la Guerra Civil: el galerista Francesc Mestres recorda que l'any 1937, en plena guerra, Joan Merlí va publicar el llibre *33 artistes catalans*, molts dels quals noucentistes, i la majoria van quedar oblidats perquè no van ser uns referents per als artistes de postguerra que van emprendre camins avantguardistes com Dau al Set. A més, Mestres apunta un artista a qui està pendent de fer justícia: Josep Hurtuna.

Des dels anys de bonança previs a l'esclat de la crisi del 2008, el rànquing de l'art català més car a les subhastes amb prou feines ha canviat: al cim continua havent-hi Joan Miró, amb *Peinture (Étoile bleue)*, que va ser venut per 26 milions d'euros a Sotheby's, a Londres, el juny del 2012, i el *Retrat de Paul Éluard*, de Salvador Dalí, que va assolir 14,1 milions d'euros a la mateixa casa de subhastes el febrer del 2011. L'obra de Miquel Barceló va fer el rècord el juny del 2011 amb els 3,9 milions amb què es va valorar una de les seves pintures de places de toros, *Farena de muleta*, i la d'Hermen Anglada Camarasa l'havia fet l'octubre del 2006 amb els 2,6 milions d'*El Casino de París* en una subhasta de Christie's a Madrid. Aquest preu és d'alguna manera una anomalia dins la cotització d'Anglada Camarasa, ja que s'hi va arribar perquè dos col·leccionistes se la disputaven i no paraven de licitar per adquirir-la.

Joaquim Mir, ganxo internacional

Els pintors catalans de finals del segle XIX, excepte Anglada Camarasa, encara no han arribat al milió d'euros. Els preus principals es van assolir a Londres: el rècord d'Isidre Nonell és per una *Gitana* venuda per 741.584 euros el novembre del 2005, i *Jardí de muntanya, Sa Coma, IV*, de Santiago Rusiñol, va aconseguir pràcticament la mateixa xifra el novembre del 2006, 741.300 euros. El rècord de Marià Fortuny està lleugerament per sota, els 709.652 euros

01. Un home examinant un quadre abans d'una subhasta als Encants de Barcelo.

02. Morera, de Modest Urgell, al magatzem de la Sala Parés.

FRANCESC MELCION

03. Un visitant de la galeria Colnaghi de Londres mirant *Jardí valencià*, de Santiago Rusiñol.

COLNAGHI

d'*Àrab davant un tapís* el maig del 2011. Després d'aquesta obra hi ha una pintura de Joaquim Mir, *L'abim, Mallorca*, que va ser comprada l'any 2000 per Carmen Thyssen per 352.882 euros en una subhasta de Sotheby's a Londres.

Precisament ara Joaquim Mir és l'artista capdavanter amb la pintura *Cova de Mallorca (Sa Calobra)*, valorada en 300.000 euros, de la segona exposició inclosa en l'acord de cinc anys que van signar el director de la Sala Parés, Joan Anton Maragall, Artur Ramon i Jordi Coll, de la galeria londinenca Colnaghi, per fer mostres conjuntes a la seu de Colnaghi i donar visibilitat internacional al mateix Mir i a altres pintors com Santiago Rusiñol, Modest Urgell, Hermen Anglada Camarasa, Eliseu Meifrèn, Nicolau Raurich i Laureà Barrau. La primera exposició la van fer al juliol i va ser tot un èxit perquè es van vendre nou de les catorze obres exposades. La segona, en cartell fins al 18 de juny, es titula *Spanish modern landscapes*.

Maragall reconeix que el principal col·leccionista que té de pintura catalana és britànic. I el principal comprador d'obra de Nicolau Raurich de Carranco és suec, diu l'expert. "Hi ha diversos col·leccionistes molt actius a Barcelona que són bàsicament anglesos", subratlla Ramon, abans de recordar que la pintura catalana al mercat internacional "cada vegada anava perdent més musculatura". "Ens venen a veure col·leccionistes que històricament

ens han comprat peces importants i ens diuen que els seus fills no les volen. Com a galeristes, hem de convertir aquesta disfunció en una oportunitat", diu Maragall. "És una oportunitat única: hi ha un grup d'una qualitat altíssima que no està representat a les col·leccions ni les institucions. La manera de consolidar la importància d'aquest període és col·locar-lo en museus i fundacions", explica Coll.

Treure les obres d'art al mercat internacional implica unes despeses. Com diu Maria García Yelo, la delegada a Espanya de Christie's, no llancen artistes internacionalment si no tenen "la certesa" que els poden vendre en bones condicions. I la internacionalització és important perquè també serveix per poder veure aquests artistes al costat dels seus contemporanis de fora. "És bo combinar artistes per tornar-los a posar en el punt de mira i donar-los importància", diu Adriana Marín, responsable de pintura antiga i segle XIX de la mateixa casa. Però, com ja va passar amb Picasso, Miró i Dalí, tenir unes galeries internacionals fortes en vida és cabdal per mantenir una trajectòria internacional posterior. "La nostra feina és d'alguna manera fer de comissaris i entendre quines obres poden anar a una plataforma internacional i tenir una acollida i quines és millor que es quedin al mercat nacional perquè a un artista no l'ajuda que surti una obra rere l'altra i quedin sense vendre", diu García Yelo. —